

Pita anêᶇ kapya yaᶇ Abô môᶇ

Aposel Pita hato kapya êntêk. Yani havatho ᶇê êvhaviᶇ loᶇ ek nêmo mathenᶇ. Ma hananᶇ ek nindum ku ek neyala Kilisi mavi. Hato ek neyabinᶇ i esak kêdôᶇwaga abôyaᶇ takatu ba êmo avômalô êvhaviᶇ kapô. Lôk hato nena Kilisi tem endelêm ba leᶇiᶇimbi nôᶇ êᶇ ba nêmo thêthôᶇ.

Hato kapya êntêk hadêᶇ 67 AD la.

Pita hêv lamavi

¹ Ya Saimon Pita, Yisu Kilisi anêᶇ anyô ku ma aposel atu yahato kapya êntêk hadêᶇ avômalô takatu ba bôk êvhaviᶇ yôv. Ma alalôaniᶇ Wapômbêᶇ da lôk Yisu Kilisi atu ba êv môlô bulubiᶇ intu thêthôᶇ. Ba yêlôaniᶇ êvhaviᶇ ma anêᶇ vuli bêᶇ hatôm môlônim ôêvhaviᶇ.

² Bôk oyala Wapômbêᶇ lo alalôaniᶇ Anyô Bêᶇ Yisu Kilisi ba wapôm lo labali êmbôlô môlô kapôlômim siᶇ.

Loᶇôndê nindumbak mavi

³ Yani ma lôkmanᶇiᶇ anêᶇ ôdôᶇ ba hamô batôᶇ oyaᶇ ba halam alalô. Anêᶇ lôklokwaᶇ ma halêm anêᶇ Wapômbêᶇ ba hêv nôᶇkama lôkthô hadêᶇ alalô ek nasopa anêᶇ lahaviᶇ ba namô lôkmala.

⁴ Ba intu habutiᶇ abô ba abô êᶇ ma lôkmanᶇiᶇ ba anêᶇ vuli ma bêᶇ ek epole alalô vê êᶇjêk pik

anêḡ palê ôvathek atu ba halêm anêḡ thethanjak ek nambitak êtôm Wapômbêḡ da.

⁵ Ba intu ôpôviḡ o esak êvhaviḡ ek ômbôlô nôḡ takêntêk, ôḡô batôḡ oyaḡ lôk onja auk katô

⁶ *ma upuk o loḡ lôk umiḡ lôklokwaḡ lôk osopa Wapômbêḡ anêḡ lahaviḡ

⁷ lôk undum mavi êndêḡ mamuyaḡ ma lemim-biḡ avômalô

⁸ ek nôḡ takêntêk indumbak ni ba ni ek indum ku endeba injik anôḡ ek onja auk katô esak alalôaniḡ Anyô Bêḡ Yisu Kilisi.

⁹ Anyôla hêv yak hathak nôḡ takêntêk ma hatôm anyô mabapu lôk mapusiḡ ba bôk êvôkwiḡ anêḡ kambom yôv ma doḡtom lapaliḡ.

¹⁰ Aêḡ ba aiyaḡ thêlô nôpôviḡ am ek nundum nôḡ takêḡ ek injik thô nena Wapômbêḡ bôk halam môlô ba habi baḡ hayô hêk môlô ba tem miḡ nôḡnêḡ yak ami. Milôk.

¹¹ Ma Anyô Bêḡ Yisu Kilisi alalôaniḡ bulubiḡ tem êmbôlô môlô esak anêḡ wapôm ba enja môlô thô ek numbitak nôyô anêḡ loḡ lôkliḡyak atu ba anêḡ daḡ mi.

Nodaḡô Wapômbêḡ anêḡ abô avanôḡ

¹² Môlô bôk oyala nôḡ takêḡ sapêḡ ba bôk olaḡô Wapômbêḡ anêḡ abô avanôḡ ba ôêv haviḡ lôklokwaḡ. Ma doḡtom yahavatho môlô loḡ lôbôlôḡ hathak abô êḡ ek miḡ môlô lemimpaliḡ ami.

¹³⁻¹⁴ *Kasana ma yenaḡ unyak kudum tem neja vê hatôm alalôaniḡ Anyô Bêḡ Yisu Kilisi hik thô hadêḡ ya. Ba intu yahamô unyak kudum êntêk ek

---

* **1:6:** Gal 5:22-23   * **1:13-14:** Jon 21:18-19; 2Ko 5:1

yandum yenaŋ ku katô ek yaŋgik môle nim auk liŋ iyom.

¹⁵ Ma yalenvidonŋ ek waklavônŋ atu ba yaha ma tem môle lemimimbi esak abô nômbênŋ atu ba bôk yahananŋ.

¹⁶ *Yêlô bôk ayê anênŋ lôkmanŋinŋ hathak yêlô maleŋinŋ ba intu ananŋ hadênŋ môle nena alalôaniŋ Anyô Bêŋ Yisu anênŋ lôklokwanŋ ma bêŋ anônŋ ba tem endelêm esak lonbô. Ba yêlô miŋ abi môle lemim hathak kukuthinŋ êntêk ami.

¹⁷ *Yani hawa deda lôk athênŋ lôkmanŋinŋ halêm anênŋ Kamik Wapômbênŋ. Ma kaêk te dalam yani hêk Deda Lôkmanŋinŋ ba hananŋ nena, “Ôpêntêk ma yenaŋ okna atu ba yalenhaviŋ videdaunŋ. Ma ya kapôlônŋ mavi hathak yani.”

¹⁸ Yêlô amô dumlolê mathenŋ haviŋ yani ma alaŋô abô êŋ halêm anênŋ leŋ.

¹⁹ Ma yêlô ayala nena plopet iniŋ abô ma avanônŋ ba intu nodanô abô êŋ katô ba nosopa endeba wak ipup lôk vuliŋ lôkbôk imbi êndôk môle kapôlômim. Abô êŋ ma hatôm wak hapup ba habi deda halôk lonŋ momanŋiniŋ ek nômô mavi.

²⁰⁻²¹ *Ba auk bêŋ atu ba noyala ma aêntêk. Miŋ anyô da iniŋ auk ba enanŋ abô plopet ami. Mi. Lovak Mathenŋ hadum ku ba hêv Wapômbênŋ anênŋ abô ba enanŋ bêŋ. Ba plopet iniŋ abô ma miŋ thêlôda iniŋ auk ami. Mi.

2

Wapômbênŋ tem imbuliŋ kêdônŋwaga abôyanŋ

* **1:16:** Mat 17:1-5   * **1:17:** Mat 17:5; Mak 9:7; Luk 9:35

* **1:20-21:** 2Ti 3:16; 1Pi 1:11-12

¹*Ma donjom kédôṅwaga abôyaṅ doho tem nêmo mólô malêvôṅ êtôm plopet abôyaṅ doho bôk êmo avômalô bôsêbôk malêvôṅ. Ma tem nimbi mólô lemim liṅ esak auk lokbaṅ ba nimbuliṅ mólônim ôêvhaviṅ. Ma iniṅ auk êṅ tem indumbak endeba nêpôlik esak alaṅ atu ba bôk hêv i vuli yôv. Aêṅ ba kasana ma Wapômbêṅ tem imbuliṅ i.

²Ma avômalô bêṅ anôṅ tem nesopa iniṅ auk ba nindum sek lôk mama lomaloma endeba avômalô daluk nêgê ba nenaṅ abôma esak Wapômbêṅ anêṅ abô avanôṅ.

³Thêlô malenkilik ek neja nômkama bêṅ anôṅ. Ba tem nenaṅ abôyaṅ lôk nimbi mólô lemim ek neja mólônim valuseleṅ. Sêbôk ma Wapômbêṅ hanaṅ nena tem thêlô nema ba yani miṅ hêk sôm ami. Ba intu tem imbuliṅ thêlô. Avanôṅ.

⁴*Ma anêṅ aṅela idum kambom ba hatak i halôk loṅ atum ba havalonṅ i loṅ hamô lôv momaṅiniṅ endeba nindum abô am. Ma miṅ hêv thêlô vê ba i oyaṅ ami.

⁵*Ma avômalô bôsêbôk takatu ba bôk êdô Wapômbêṅ ma hêv ṅaṅbô ba habuliṅ i ma miṅ hêv thêlô vê ba i oyaṅ ami. Mi. Hêv Noa ôpatu ba hanaṅ abô thêthônṅ lôk avômalô bahenṅvi ba lahavulô iyom bulubiṅ.

⁶*Ma hanaṅ ba atum hathaṅ Sodom lo Gomola ba kabukla ba ema ek avômalô nêgê nena avômalô takatu ba miṅ esopa Wapômbêṅ ami tem neja malaṅ.

⁷⁻⁸*Ma Lot anyô thêthônṅ atu ba hamô havinṅ

---

* **2:1:** Mat 24:11; Jut 4   * **2:4:** Jut 6   * **2:5:** Stt 6:5–8:19; 2Pi 3:6; Hib 11:7; 1Pi 3:20   * **2:6:** Stt 19:24; Jut 7   * **2:7-8:** Stt 19:1-16

avômalô takatu ba êvôlinj dôminj ek Wapômbênj anênj abô ma hayê lôk halanjô thêlôninj thethanjak lo kambom lomaloma. Ba yani lamalainj lôk lahiki bênj ba Wapômbênj hêv yani iyom bulubinj.

⁹ Anyô Bênj bôk hadum nôm takênj yôv. Ba intu tem nê m avômalô takatu ba esopa yani bulubinj esak malainj lomaloma. Ma embalonj nê lenjôndônj kôtônj sapênj lonj ba neja vovanj êmô endeba waklavônj nindum abô.

¹⁰ *Avanônj binj. Nê ênj esopa lenjvinjukupik anênj thethanjak lelaik lomaloma ba êpôlik hathak nê bênjbênj ininj abô ma tem neja vovanj bênj ek avômalô vi. Nê takênj êv ida linj lôk lenjôndônj kôtônj. Ma minj êkô ek nenanj abôma esak anjela lôk athênj takatu ba êmô malak lenj ami.

¹¹ *Anjela ma ininj lôklokwanj bênj ba hamônj. Ma donjom minj êmô Wapômbênj anênj lonj hadum abô ba etatale nê lôkmanjinj takênj ami. Mi.

¹² *Ma donjom kêdônjwaga abôyanj takênj ethak enanj abôma hathak auk takatu ba minj eyala ami. Thêlô hatôm alim lomaloma takatu ba ininj auk mi ba evalonj i lonj ek nijik i vônô ma thêlô intu tem mi aênj iyom.

¹³ Thêlô êv vovanj hadênj avômalô vi ma Anyô Bênj tem injik vovanj ênj lilinj. Waklêvônj binj ma thêlô minj mama ami ma lenjinjmavi hathak nindum ininj thethanjak lomaloma. Thêlô eyanj nôm havinj môlô ba lenjinjmavi hathak ininj kambom ma donjom thêlô ma hatôm nôm palê lôk lelaik.

¹⁴ Ma thêlô malejinjkilik ba idum sek havinj avi wak nômbênj intu ma minj etak ami. Ma êvôv

* 2:10: Jut 7-8,16   * 2:11: Jut 9   * 2:12: Jut 10

avômalô takatu ba iniñ êvhaviñ pulusikna ek nesopa i. Thêlô bôk êdôn i yôv hathak auk nêbôv valuseleñ lôk nômkama mavi ênjêk avômalô vi. Wapômbêñ bôk hanañ yôv nena tem imbuliñ i.

15 *Ma thêlô bôk etak loñôndê thêthôn ba even mayaliv ba esopa Beo nakaduñ Balam, ôpatu ba lahaviñ kambom anêñ vuli.

16 *Ma bok donki abôlêk putup ma donjom hanañ abô hatôm anyô ba hayanda plopet Balam êñ ek nêma anêñ auk molo atu vê.

17 *Thêlô ma hatôm ñañma, ma donjom hamoma. Wak hêk sawa daim ba thêlô ma hatôm buliv lelaik ba avômalô leñimavi. Ma donjom lovak hayuv vôkê. Aêñ ba Wapômbêñ bôk hapesañ loñ momañiniñ kambom anôn ek thêlô.

18 Thêlô ebam i hathak abô takatu ba anêñ anôn mi. Ma avômalô êvhaviñ lukmuk takatu ba bôk etak nê daluk iniñ auk ba ik kapôlônin liliñ, ma donjom ibi thêlô leñin hathak pik anêñ thethañak lomalama ba êvôn i hatup.

19 Thêlô ibutiñ abô ba enañ nena, “Yêlô tem napole môlônim yak vê.” Ma donjom bumalô bôbô bôk eto abô hathak nê takêñ nena, “Thêlôda iniñ alañ hamô ba alañ êñ ma kambom takatu ba havalon i loñ ek imbuliñ i.”

20 *Opalêla takatu ba bôk eyala Anyô Bêñ Yisu Kilisi alalôaniñ bulubiñ ba êsôv hêk lelaik pik êntêk ba i vêm ma idum hathak loñbô aleba evalon i, êñ ma tem nêmo kambom anôn ek bôsêbôk.

---

* 2:15: Nam 22:7; Jut 11; ALK 2:14

* 2:16: Nam 22:28-35

* 2:17: Jut 12-13   * 2:20: Mat 12:45

21 *Avômalô takatu ba êthônj lojôndê thêthônj paliñ tem nêmo mavi ek avômalô takatu ba eyala Wapômbênj anêñ abô matheñ takatu ba hêv hadêñ i ma donjom êvôliñ dômiñ.

22 Abô bute bôk hanañ avanônj hathak i nena, “Avuñ te hamoteñ ma havôhi hayañ anêñ moten hathak lojbô.” *Gutpela Sindau 26:11*
Ma buyañ hanañ nena,
“Bok te hathik i ba mabuñ mavi
ma hathak havôhi hik tumutum hathak lojbô.”

3

Kapya êntêk anêñ ôdônj

1 Aiyañ thêlô, yenañ kapya yañ sêbôk lôk yañ êntêk ma yahato luvi hathôk ek môlô ek yañgik môlônim auk liñ esak auk mabuñ.

2 *Yalenj haviñ nena abô môñ taksêbôk ba plopet matheñ enañ lôk abô majañ takatu ba Anyô Bêñ Yisu Kilisi alalôaniñ bulubiñ bôk hêv ba yêlô môlônim aposel anañ hadêñ môlô ma nobaloñ loj.

Anyô Bêñ anêñ waklavônj

3 *Odañô katô. Pik lo leñ anêñ dañ ma nê abôma tem nêlêm nêyo ek môlô ba nesopa ida iniñ thethajak ba nenañ abôma lomalama nena,

4 * “Bôk ibutiñ abô yôv nena Kilisi tem en-delêm. Ma alalôaniñ kamik aposel bôk ema yôv. Ma anêñ anônj êsê? Ôngô. Môñ anônj sêbôk ba Wapômbênj hapesañ pik êntêk aleba lêk ma nôm êñ miñ habitak ami.”

---

* 2:21: Luk 12:47-48 * 3:2: Jul 17 * 3:3: 1Ti 4:1; Jul 18 * 3:4: Mat 24:48

5 *Thêlô bôk etak abô taksêbôk ba Wapômbêḅḅ hanaḅ ba leḅ habitak. Ma hawa ḅḅḅ ba hapesaḅ pik ma hasuḅ ḅḅḅ ba pik moma habitak hêk.

6 *Vêm ma hawa ḅḅḅ êḅḅ ba hasuḅ hayô pik vov ba habulin nômka ma sapêḅḅ.

7 Ma abô êḅḅ ma Wapômbêḅḅ da hanaḅ ba bôk hatak wak te yov ek êmbôk pik lo leḅ êntêk. Ma hayabin waklavov nindum abô ek imbulin avomalô takatu ba miḅ esopa yani ami.

8 *Aêḅḅ ba aiyaḅ thêlô, miḅ lemimpalin abô êntêk ba tem yanaḅ ami. Anyô Bêḅḅ hayê sondabêḅḅ 1,000 ma hatom wak te iyom ma wak te iyom ma hatom sondabêḅḅ 1,000.

9 *Ba intu Anyô Bêḅḅ hamô malinyaô ek alalô nande kapolovḅḅḅ liliḅ ek miḅ nanêm yak ami. Lôk miḅ hapovḅḅḅ abô takatu ba habutin ami haleba avomalô eson nena yani hasau la.

10 *Ma waklavovḅḅḅ atu ba Yisu endelêm ma tem êtom anyô vani. Ma dinḅḅḅ bêḅḅ tem indili leḅ ba nômka takatu ba hamô leḅ tem imbulin ba atum esaḅ. Ma pik lôk anêḅḅ nômka ma sapêḅḅḅ tem ende liliḅ ba êmô oyaḅḅ.

11-12 Ma nômka ma lôkthô tem imbulin aêḅḅ iyom. Aêḅḅ ba tem umbitak anyô aisê? Ba intu oyabin Wapômbêḅḅ anêḅḅ waklavovḅḅḅ endelêm ba omô mathen ma osopa Wapômbêḅḅ anêḅḅ abô ek waklavovḅḅḅ êḅḅ êlêm kethen. Wak êḅḅ ma tem atum esaḅ leḅ ba nôm takêḅḅ tem vovaḅḅḅḅḅ i ba nipulusik.

---

* **3:5:** Stt 1:6-9   * **3:6:** Stt 7:11; 2Pi 2:5   * **3:8:** Sng 90:4   * **3:9:** Hab 2:3; 1Ti 2:4
 * **3:10:** Mat 24:29,35; Luk 12:39; 1Te 5:2

13 *Ma donjom Wapômbên bôk habutiņ abô yôv ba intu alalô nayabiņ leņ lo pik lukmuk atu ba tem imbitak êtôm nê thêthôn inin loņ.

Abô anêņ daņ

14 Aiyaņ thêlô, môlô lêk oyabiņ nôm takêņ ba intu nôpôviņ am ek Wapômbên ênjê nena môlô nê mabuņ lôk lelaik mi ek nômô labali imbiņ yani.

15 *Lemimbi abô êntêk. Anyô Bêņ hamô malinyaô ek avômalô nedaņô anêņ abô ek nêmi bulubiņ. Wapômbên bôk hêv auk êņ hadêņ alalôaniņ aiyaņ anôņ Pol ba intu hato abô hadêņ alalô.

16 Yani hato hathak nômi takêņ lôkthô halôk anêņ kapy. Vi ma auk lôkmaņgiņ ba malaiņ ek avômalô neyala. Ma avômalô doho inin auk ma pulusikna lôk mayaliv ba iluviņ Pol anêņ abô hatôm bôk iluviņ Wapômbên anêņ abô takatu ba eto ba intu tem neja malaiņ.

17 *Aiyaņ thêlô, môlôda bôk oyala auk takêntêk. Aêņ ba noyabiņ am ek nê kambom takatu ba inin auk ma lokbaņ ek miņ nêbôv môlô vê ênjêk pik thekthek êntêk ba lêk umiņ ami.

18 Ma nundumbak esak wapôm lôk auk mavi hathak Anyô Bêņ Yisu Kilisi alalôaniņ bulubiņ. Nanêm yani liņ êndêņ êntêk ma wak nômbên intu sapêņ. Avanôņ.

---

* **3:13:** Ais 65:17; 66:22; ALK 21:1,27   * **3:15:** Lom 2:4   * **3:17:** Mak 13:33; 1Ko 10:12

Wapômbêŋ Anêŋ Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people

Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a